
ULUSAL İŞLETMECİLİK İLE ULUSAL YÖNETİM VE ORGANİZASYON KONGRELERİNDE YAYIMLANAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK PROFİLİ: STRATEJİK YÖNETİM YAZINI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Yasemin HANCIOĞLU¹

Erol TEKİN²

Öz

Bu araştırmanın amacı, işletme yazını içerisinde oldukça önemli yeri olan Ulusal İşletmecilik Kongresi (UİK) ve Ulusal Yönetim Organizasyon Kongresi (UYOK)'nde stratejik yönetim başlığı altında 2010-2016 yılları arasında sunulan ve yayımlanan bildirilerin bibliyometrik profilini ortaya koymaktır. Çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda 2010-2016 yılları arasında stratejik yönetim başlığı altında sunulan 381 bildiri analiz edilmiştir. Çalışmada ele alınan bildiriler yıllara, konularına, yazar sayılarına, metodolojik yönetime ve bildirilerin makaleye çevrilme oranlarına göre incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre stratejik yönetim alanının çok dar bir konu kapsamı çerçevesinde ele alınmadığı, özellikle stratejik yönetimle ilgili yeni kavramların da ortaya çıktığı söylenebilir. İlgili yıllarda yenilik, teknoloji, inovasyon ile birlikte tüm boyutlarıyla girişimcilik konularının ön plana çıktığı görülmektedir. İlgili yıllarda yapılan çalışmalarda çok yazarlı çalışmaların artış gösterdiği de tespit edilmiştir. Ayrıca, yapılan bildirilerin makaleye dönüştürülme oranlarının yeterli düzeyde olmadığı da ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Yönetim, Ulusal İşletmecilik Kongresi, Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi, Bibliyometri

JEL Sınıflandırması: M10, M19

BIBLIOMETRIC PROFILE OF RESEARCHES PUBLISHED IN NATIONAL BUSINESS CONGRESS AND NATIONAL MANAGEMENT AND ORGANIZATION CONGRESS: AN EXAMINATION ON STRATEGIC MANAGEMENT LITERATURE

Abstract

The aim of this study is to establish the bibliometric profile of the reports published between 2010 and 2016 under the heading of strategic management at the National Congress of Management and National Management Congress, which has an important place in business literature. Bibliometric analysis method is used in the study. In this context, 381 papers submitted under the title of strategic management between the years 2010-2016 are analyzed. These reports have been examined in terms of years, topics, author numbers, methodological methods and conversion rates of notifications to articles. According to the results of the research, it is seen that the field of strategic management is not considered within the scope of a very narrow subject area. It can also be said that new concepts related to strategic management have emerged. Innovation, technology and entrepreneurship have been studied in there later years. It has also been found that many written studies have increased in studies conducted in there later years. In addition, it has been shown that the conversion rates of there ported reports are not sufficient.

Keywords: Strategic Management, National Business Congress, National Management and Organization Congress, Bibliometric

JEL Classification: M10, M19

¹ Yrd. Doç..Dr., Ordu Üniversitesi, Ünye İİBF, İşletme Bölümü, yaseminhancioglu@gmail.com

² Yrd. Doç..Dr., Kastamonu Üniversitesi, İİBF, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, erolktu@gmail.com

1. Giriş

Stratejik yönetim 1960'lı yıllarda doğan genç ve araştırma yönelimli bir disiplindir (Üsdiken ve Çetin, 1999:48). 1990'lı yıllara gelindiğinde ise "kısmen kısa bir zaman diliminde olgun bir araştırma alanı"na (Nerur vd., 2008:320) dönüştüğü söylenebilir.

Çalışmanın amacı, stratejik yönetim alan yazınında Ulusal İşletmecilik (UİK) ile Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi (UYOK)'nde 2010-2016 yılları arasında sunulmuş olan 381 bildirinin bibliyometrik profilini ortaya koymaktır. Bu kapsamda, yazında son yıllarda hangi konular üzerine odaklanıldığı, çalışmaların hangi metodolojik yöntemle gerçekleştirildiği, çalışmaların kaç yazarla yapıldığı ve bildirilerin makaleye dönüştürülme oranları incelenmiştir. Çalışmanın yönetim ve organizasyon alanındaki köklü iki kongredeki bildirileri stratejik yönetim alan yazını açısından yedi yıllık bir kesit kapsamında incelemesi, stratejik yönetimde hangi konuların öne çıktığı ile ilgili büyük resmin görülmesinde katkı sağlayacağı ve gelecekte yazının hangi yöne evrileceğini tahmin edebilme açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu bağlamda, çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, stratejik yönetim yazını üzerine literatür analizi verilmiştir. İkinci bölümde, araştırmanın tasarım ve yöntemine değinilmiştir. Son bölümde ise araştırma bulguları verilmiş ve sonuçlara ilişkin değerlendirmeler yapılarak çalışma sonlandırılmıştır.

2. Literatür Özeti

Askeri alanda düşmanı yok etmek amacıyla yapılan planlar anlamında kullanılan strateji kavramı, işletme biliminde yirminci yüzyılın ilk yarısından itibaren işletme ile dış çevresi arasında uyumu sağlama şeklinde kullanılmaya başlanmıştır (Aykanat ve Yıldız, 1996; Dinçer, 1998). İşletme ve yönetim alanında strateji, işletmenin çevresiyle ilişkileri düzenleyen ve rakiplerine üstünlük sağlayabilmek amacıyla kaynaklarını harekete geçiren bir anlam taşımaktadır. Kavram üzerinde genel kabul görmüş bir tanımlama olmamakla birlikte stratejinin, işletme ile onun çevresi arasındaki ilişkileri düzenlediği konusunda görüş ayrılığı bulunmamaktadır (Dinçer, 1998: 14-16).

Tablo 1: Stratejik Yönetimin Tarihsel Gelişimi

Dönem	1950'ler	1960'lar	1970'ler	1980'ler	1990'lar
Ana Tema	Bütçe/ planlama kontrol	Şirket planlama	Şirket stratejisi	Rekabet ve sektör analizi	Rekabet üstünlüğü
Odak Noktası	Bütçe yoluyla mali kontrol	Planlı büyüme	Portföy planlaması	Sektör ve Pazar seçme, yerini belirleme	Şirketin rekabet üstünlüğü alanları, stratejinin dinamik bir görünümü
Temel Kavram ve Teknik	Mali bütçeleme, yatırım planlama, proje değerlendirme	Piyasa tahminleri, çeşitlendirme ve sinerji analizi	Portföy planlamasının bir unsuru olarak SİB'ler, tecrübe eğrileri, pazar payı dönüşümleri	Sektör yapısının analizi, rekabet analizi ve PIMS analizi	Kaynak analizi, örgüt kapasitesi ve yeterliliği analizi, hız analizleri, cevap verebilme ve ilk yumruk avantajı
Örgütsel Gösterge	Şirketin kilit fonksiyonu olarak finansal yönetim	Planlama bölümlerinin geliştirilmesi, çok çeşitlendirilmiş yapının doğuşu	Stratejik kontrol ve finansal bütünleşme, şirket bölümleri ile merkez arasında bir diyalog olarak stratejik planlama	Cazip olmayan şirket birimlerinin tasfiyesi, aktif varlık yönetimi	Şirketin yeniden yapılandırılması, reengineering, stratejik birleşmeler, YBS, İKY ve yeni örgütsel formlar yoluyla örgütsel kabiliyet ve kapasitenin tasarımı

Kaynak: Dinçer,1998: 46

Stratejik yönetim, rekabet açısından işletmelerin neden birbirlerinden farklı olduğu sorusunun cevabını arayan ayrı bir yönetim disiplini olarak gelişmektedir. Stratejik yönetim alanının kapsamını

belirlemeye yönelik çalışmaların tarihsel süreç içerisinde yeni olduğu görülmektedir. Dönemlere göre stratejik yönetimin tarihsel gelişimi Tablo 1 ve Tablo 2’de yer almaktadır:

Tablo 2: **Stratejik Düşüncenin Geçirdiği Bilimsel Evreler**

Dönem	Bilimsel Evre
---	Bilimsel Olmayan Yönetim Dönemi
1880	Bilimsel Yönetim Döneminin başlangıcı
1950	Planlama
1960	Uzun Vadeli Planlama
1965	Toplu Planlama
1970	Stratejik Planlama
1980	Stratejik Yönetim
1985	Stratejik Senaryolar
1990	Stratejik Görüş

Kaynak: Pamuk vd., 1997: 15-16

Çok hızlı gelişen bu kavram ekonomi, işletme, sosyoloji, finans ve askeri alanlarda oldukça sık kullanılmaktadır. Stratejik yönetim kavramının kısa tarihçesi incelendiğinde, değişen rekabet anlayışı, bilginin artan önemi, teknoloji ve inovasyonun gelişim göstermesiyle birlikte işletmelerin yaşamlarını sürdürebilmeleri ve rekabet güçlerini artırabilmeleri adına daha da önemli hale geldiği görülmektedir. Bu yüzden işletmecilik alanında stratejik yönetim yazınının incelenmesi önem arz etmektedir.

Yönetim ve organizasyon alanında içerik analizi ve bibliyometrik analizlere (Mendeş Pekdemir vd., 2016; Koç, 2010; Özen ve Kalemci, 2006; Üsdiken ve Erden, 2002; Üsdiken ve Çetin, 2001); örgütsel davranış (Kızıldağ ve Özkara, 2016; Turgut ve Beğenirbaş, 2016; Koyuncu, 2015), örgüt teorisi (Türker ve Yalçınkaya, 2014; Yozgat ve Kartaltepe, 2009), insan kaynakları (Sayılar, 2005), stratejik yönetim (Aykanat ve Yıldız, 2016; Karataş Çetin ve Özer Çaylan, 2015; Akdeve ve Köseoğlu, 2013; Köseoğlu vd., 2013; Barca ve Hızıroğlu, 2009; Nerur vd., 2008; Atakan Duman vd., 2005; Ramos-Rodriguez ve Ruiz-Navarro, 2004; Dalyan, 2002) alanlarındaki çalışmalarda yer verilmektedir.

Aykanat ve Yıldız (2016)’ın çalışmasında 1971 yılından günümüze kadar dünyadaki işletme ve yönetim yazınındaki “stratejik yönetim” kavramının gelişimi araştırılmıştır. Çalışmada bibliyometrik analiz ve bilimsel haritalama yöntemleri kullanılmıştır. Analizler sonucunda, tematik değişimin ortaya çıktığı, Web of Science veri tabanında Türkiye adresli olarak yapılan yayın sayısının 169 olduğu, 1971-1995 yılları arasında 10 adet temanın öne çıktığı (firma performansı, çevre, model, firma, entegrasyon, strateji, kaynak bağımlılığı teorisi, finansal performans, ürün geliştirme, piyasa yönelimi), 1996-2015 döneminde ise 11 adet temanın öne çıktığı (dinamik yetenek, firma performansı, değerlendirme, endüstri, ağlar ve avantaj, davranış, çeşitlendirme, sistemler, örgütsel yetenekler, uygulama analizi) görülmektedir.

Atakan Duman vd. (2005) yaptıkları çalışmada Türk yazarlar tarafından yönetim alanında stratejik yönetim kavramının nasıl anlamlandırıldığı gösterilmiştir. İçerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, stratejik yönetim için belirleyici özellik taşıyan kelimeler belirlenmiş ve gruplandırılmıştır. Belirleyici olan 103 kelime ile yedi temel gruba ulaşılmıştır. Bu yedi grubun yönlendirmesi ile ortaya çıkan stratejik yönetim tanımı ise şu şekilde belirtilmiştir: “Stratejik yönetim; (1) esas niyeti (2) sahipler adına yöneticiler tarafından (3) kaynaklardan yararlanmak suretiyle (4) dış çevreyi dikkate alarak (5) işletmelerin (6) performanslarının geliştirilmesi olan, (7) akademik bir alandır.”

Karataş Çetin ve Özer Çaylan (2015)’in yaptığı çalışmada stratejik yönetim araştırmaları üzerinde en yüksek etkiye sahip olan eserler ve araştırmacılar tespit edilmiş ve ilgili disiplindeki

entelektüel dönüşüm noktaları ortaya çıkarılmıştır. Bu amaçla, 2001-2013 yılları arasında Strategic Management Journal'da yayımlanan 811 adet makale atıf yöntemi esas alınarak incelenmiştir. Yazın haritalandırılarak bu alandaki en etkili yazarlar ve eserler belirlenmiştir. Araştırma bulgularına bakıldığında, stratejik yönetim alanının günümüzde daha disiplin içi çalışmalara kaydığı; alandaki atıfların önceki dönemlerde kitaplar tarafından domine edildiği son dönemlerde ise makalelere ağırlık verildiği; öğrenme ve inovasyon gibi daha güncel konulardaki eserlerin etkilerini koruduğu görülmektedir.

Dalyan (2002) çalışmasında Türkiye'de stratejik yönetim alanındaki doktora ve yüksek lisans tezlerini incelemiş ve araştırmaların hangi alt alanlarda yoğunlaştığı ve hangi konuların daha az incelendiğini ortaya koymuştur. Köseoğlu vd. (2013) çalışmasında Türkiye'de stratejik yönetim literatüründeki akademik çalışmalarda iş etiğinin gelişiminin nasıl olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongre kitapları, stratejik yönetim kitapları, yüksek lisans ve doktora tezleri, asosindex veri tabanındaki makaleler bibliyometrik analiz yardımıyla incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, stratejik yönetim literatüründe iş etiği konusuna ilişkin önemli bir ilerlemenin olmadığı tespit edilmiştir. İş etiği alanında önemli bir boşluğun var olduğu belirtilmiş ve öneriler geliştirilmiştir.

Barca ve Hızıroğlu (2009)'nun yaptıkları çalışmada, stratejik yönetim düşünce ve araştırmalarının Türkiye'deki entelektüel yapısını incelemek amaçlanmıştır. Bu amaçla, 2000-2008 yılları arasında Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresinde sunulan bildirimler bibliyometrik analiz yardımıyla incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, 2000'li yıllarda Türkiye'de kendi başına bağımsız bir alan olarak ayrışma eğilimi sürecine girdiği sonucuna varılmıştır. Ayrışan alanın, entelektüel yapısına bakıldığında, halen büyük oranda bildiri ağırlıklı, Türkçe literatürde yer alan ders kitaplarına atıfta bulunularak ve uygulamacılara yönelik stratejik planlama süreci ile ilişkili konularda geliştiği görülmektedir.

Nerur vd. (2009)'nin yaptıkları çalışma Ramos-Rodriguez ve Ruiz-Navarro'nun 2004 yılındaki stratejik yönetim alanının entelektüel yapısını atıf analizi yöntemiyle inceleyen çalışmasını tamamlanmıştır. Çalışmada, 1980-2000 döneminde ScienceCitation Index ve SocialScience CitationIndex'de yer alan tüm atıflardan yola çıkılarak stratejik yönetim alanının entelektüel yapısının evrimini incelemek amaçlanmıştır. Çok boyutlu ölçekleme, faktör analizi, pathfinder analizi gibi çeşitli analiz tekniklerinde yararlanılmıştır. Analiz sonucunda, stratejik yönetimin entelektüel yapısını oluşturan alt alanlar, alt alanlar arasındaki ilişkiler, bireysel yazarların etkileri belirlenmiştir. Ramos-Rodriguez ve Ruiz-Navarro (2004)'nin çalışmasında stratejik yönetim yazınında en fazla etkiye sahip olan eseri tanımlamak ve bu disiplinin entelektüel yapısında meydana gelen değişimleri analiz etmek amaçlanmıştır. 1980 yılındaki ilk sayısından itibaren Strategic Management Journal'da yer alan makaleler bibliyometrik atıf ve ortak atıf teknikleri yardımıyla incelenmiştir.

Literatür incelendiğinde köklü ve önemli bir yeri olan Ulusal İşletmecilik ve Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongre'lerinin bir arada ele alınmadığı görülmüştür. Oysa hem UİK hem de UYOK alanda birçok akademisyeni bir araya getirerek yazın üzerine birçok tartışmanın yapıldığı kongreler olarak bilinmektedir. Bu nedenle işletmecilik alanında önemli yeri olan Ulusal İşletmecilik ve Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongre'lerinde stratejik yönetim yazınının durumu ve nereye gittiğinin tespit edilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda çalışmada UİK ve UYOK'ta sunulan ve stratejik yönetim başlığı altında yer alan çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır.

3. Tasarım ve Yöntem

Araştırmanın evreni UİK ile UYOK kapsamında kongre kitaplarında yer alan stratejik yönetim alanındaki özet, genişletilmiş özet ve tam metin bildirimlerdir. Araştırmanın örneklemini ise 2010-2016 yılları arasında sunulan 381 bildiri oluşturmaktadır. Söz konusu dönemde elde edilen veriler, bibliyometrik yöntemle analiz edilmiştir. Bibliyometrik özellik taşıyan çalışmalar belirli zaman aralıkları ile durum tespitine yönelik çalışma yapılarak o bilim dalının zaman içerisinde gösterdiği

gelişimi ve eğilimi göstermesi açısından önemlidir (Üsdiken ve Pasadeos, 1993). Bu kapsamda araştırmada incelenen bildirilerin çalışma konuları, yazar sayıları, kullanılan yöntemler ve makaleye dönüştürülme oranı değişkenleri açısından bibliyometrik özellikleri belirlenmiştir. Bu iki kongrenin seçilme sebebi hem UİK hem de UYOK'un işletmecilik alanının en köklü kongreleri olması ve alandaki birçok akademisyeni bir araya getirerek fikir alışverişinde bulunmasını sağlamasıdır. 2010-2016 yılları arasının seçilmesi ise hem kesintisiz veriye ulaşma zorluğu hem de stratejik yönetim alanıyla ilgili güncel sonuçları elde etmektir. Çalışma kapsamında ele alınan dönemde kongrelerin nerelerde yapıldığı Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3: 2010-2016 Yıllarında Kongrenin Düzenlendiği Üniversiteler ve Düzenlendiği Yerler (UİK-UYOK)

	UİK (Düzenleyen Üniversite)	Yer	UYOK (Düzenleyen Üniversite)	Yer
2010	Zonguldak Karaelmas Üni.	Zonguldak	Çukurova Üniversitesi	Adana
2011	Dokuz Eylül Üniversitesi	Kuşadası	Çanakkale Onsekiz Mart Üni.	Çanakkale
2012	Selçuk Üniversitesi	Konya	Dokuz Eylül Üniversitesi	Çeşme
2013	İstanbul Kültür Üniversitesi	Marmaris	Dumlupınar Üniversitesi	Kütahya
2014	Marmara Üniversitesi	Kemer	Selçuk Üniversitesi	Konya
2015	Aksaray üniversitesi	Aksaray	Muğla Sıtkı Koçman Üni.	Bodrum
2016	İstanbul Üniversitesi	İstanbul	Sabancı Üniversitesi	İstanbul

Tablo 4: Etiketleme ile Belirlenen Konu Başlıkları

Örgütsel Girişimcilik /Üniversite Girişimciliği/İç Girişimcilik/Sosyal Girişimcilik/Ekogirişimcilik/Uluslararası Girişimcilik
Yenilik Yeteneği/Süreç Yeniliği/Yenilikçilik Kapasitesi/Yenilikçilik ve Yenilik Stratejileri/Stratejik İnovasyon Yönetimi/Sosyal İnovasyon/İnovasyon Algısı/İnovasyon Stratejileri/Yaratıcılık/Yenilik Yayılım Teorisi
Kurumsallaşma Düzeyi/Stratejik Kurumsal İtibar
Stratejik Yönelim/Stratejik Planlama/Strateji Geliştirme /Stratejik Düşünme/Stratejik Karar Alma/Stratejik Bilgi/Stratejik Yönetim Düşüncesi
Kıyaslama/Dış Kaynak Kullanımı/Değişim Yönetimi/TKY/Risk Yönetimi/Senaryo Planlama
İşletme Performansı/İhracat Performansı/İş Performansı/Yenilik Performansı/İhracat Performansı
Yönetişim/Kurumsal Yönetim/Yönetim Kurulu/Sahiplik Yoğunluğu
Rekabet Gücü/Rekabet Üstünlükleri/Rekabet Düzeyi/Rekabetçi Değerler/Rekabet Algısı/Strateji Algısı/Rekabetçi Davranış
Stratejik Yönetim Yazını/Stratejik Yönetim Kavramı/Stratejik Yönetim
Stratejik Liderlik/Liderlik Özellikleri
Rekabet Stratejisi/Çeşitlenme Stratejisi/Farklılaşma Stratejileri/Kurumsal Çeşitlendirme Stratejisi/Jenerik Rekabet Str./Büyüme Stratejileri/Markalaşma Str./Ortaklaşa Rekabet Stratejisi/Hibrit Rekabet Grupları
Uluslararasılaşma Motivasyonu/Uluslararası Yönetim/İşletme Uluslararasılaşması/Uluslararasılaşma Süreci/Çokuluslu İşletme Stratejisi
Stratejik Ortaklık/Satın Alma ve Birleşme/Ortak Girişim/Stratejik İşbirliği
SWOT Analizi/Denge Analizi/Çevre Analizi
İşletme Kaynakları/Kaynak Tabanlı Yaklaşım/Dinamik Yetenek/Temel Yetenek/Dinamik Kapasite
Stratejik Ortaklık/Satın Alma ve Birleşme/Ortak Girişim/Stratejik İşbirliği

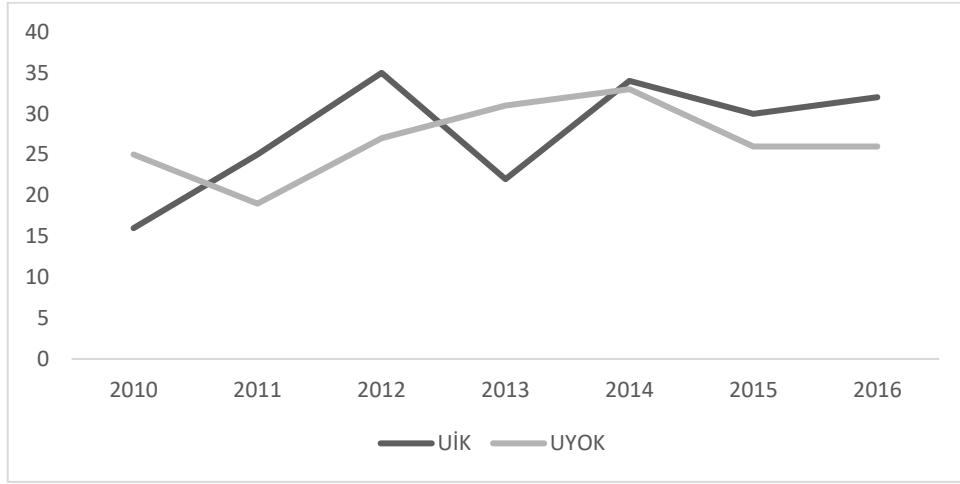
Her iki kongrede sunulan bildirilerin 100'ün üzerinde stratejik yönetim konusu içerdiği tespit edilmiştir. Daha sonra bu konular UİK için 34, UYOK için 37 konu başlığı altında toplanmıştır. Konu başlıkları etiketleme yöntemiyle belirlenmiştir (Tablo 4). Örneğin, girişimcilik eğilimi, girişimcilik özellikleri, iç girişimcilik, sosyal girişimcilik, ekogirişimcilik gibi konular girişimcilik konu başlığı altında toplanmıştır. Bildiriler metodolojik yönetime göre kavramsal, nicel ve nitel analiz yöntemleri olarak sınıflandırılmıştır. Yazar sayısı açısından ise, tek yazarlı, iki yazarlı, üç yazarlı, 4 ve daha fazla yazarlı olarak ifade edilmiştir. Bildirilerin makaleye dönüştürülme oranı, ulusal ve uluslararası

indekste taranan hakemli dergilerde yayımlanan bildiri sayılarının, ilgili dönemde kongrede stratejik yönetim alanında sunulan toplam bildiri sayısına bölünmesiyle elde edilmiştir.

4. Bulgular

Son yedi yıl içerisinde sunulan stratejik yönetim alanındaki bildirilerin Ulusal İşletmecilik Kongresi'nde sırasıyla 16, 25, 35, 22, 34, 30 ve 32 iken Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi'nde 25, 19, 27, 31, 33, 26 ve 26 olduğu görülmektedir. Bu rakam yedi yıllık dönemde UİK için ortalama 28, UYOK için ise ortalama 27 olmuştur. Yıllar itibarıyla stratejik yönetim alanında sunulan bildirilerin değişimi Grafik 1'de görülmektedir.

Grafik 1: Yıllar İtibarıyla Bildiri Sayıları (UİK-UYOK)

Yıllar itibarıyla bakıldığında UİK'te stratejik yönetim alanındaki en fazla bildiri 2012 yılında (35), en az bildiri ise 2010 yılında (16) yapılmıştır. UYOK'ta ise en fazla bildiri 2014 yılında (33), en az bildiri ise 2011 yılında (19) yapılmıştır. Bu kapsamda hem UİK hem de UYOK'ta stratejik yönetim alanında sunulan bildiri sayısının 2013-2016 yılları arasında 2010-2012 yıllarına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Her iki kongrede sunulan bildirilerin 100'ün üzerinde stratejik yönetim konusu içerdiği tespit edilmiştir. Bu konular UİK için 34, UYOK için 37 konu başlığı altında toplanmıştır. İlgili konu başlıkları ve yıllar itibarıyla sayıları Tablo 5 ve Tablo 6'da görülmektedir.

Tablo 5: Odaklanılan Konular (UİK)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Toplam
Girişimcilik	1	5	11	2	8	7	9	43
İnovasyon	3	6	9	2	6	3	6	35
Kurumsallaşma	3	3	3	4	1	2	2	18
Aile İşletmeleri ve Aile Anayasası-Devir vb.	3	3	4	2	3	1	2	18
Stratejik Yönetim Süreci	1	3	2	1	4	1	5	17
İşletme Performansı	1	5	1	1	4	2	3	17
Çağdaş Yönetim Yaklaşımları	1	4	8		1	3		17
Kurumsal Yönetim/Yönetişim		1		2	2	1	4	10
Sosyal Sorumluluk	2	2			5	1	1	11
Performans Değerleme	3	1	1			2	1	9
Kurumsal Sürdürülebilirlik			2	1	3			6

Rekabet Edebilirlik	2	1	1		1	1	1	7
Etik/iş Etiği				1	1	4		6
Stratejik Yönetim Yazını		1	2		1		2	6
Beşeri Sermaye/Sosyal Sermaye			2		1	1		4
Stratejik Liderlik				2	1			4
Rekabet/Temel/Kurumsal Stratejiler	1	1			1		1	4
Uluslararasılaşma							3	3
Stratejik Üst Yönetim/Stratejik Yönetici				1		1	1	3
Vizyon Revizyonu/Vizyon ve Misyon				2		1		3
İşletme Birleşme/Satın Alma ve İşbirlikleri		1		1			1	3
Örgütsel-Stratejik Ustalık					1	1		2
Örgüt Kültürü				2				2
İşletme Yapıları/Sistemleri					2			2
İç ve Dış Çevre Analizi				2				2
Kurumsal Kaynak Planlama	1					1		2
Stratejik Esneklik				1				1
İçerden Öğrenme/Örgütsel Öğrenme					1			1
Yönetim Devri	1							1
Sosyal Ağ	1							1
Tedarik Zinciri Yönetimi				1				1
Stratejik Öngörü					1			1
Yeşil Stratejik Yönetim						1		1
StratejikYenişimcilik							1	1

Tablo 6: Odaklanılan Konular (UYOK)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Toplam
İnovasyon	5		8	6	5	9	5	38
İşletme Performansı	5	1	7	7	4	3	4	31
Girişimcilik	2	5	5	2	8	3	4	29
Rekabet/Temel/Kurumsal Stratejiler	4	8	3	4	2	1	1	23
Stratejik Yönetim Süreci	4	2	3	2		3	4	18
Rekabet Edebilirlik	3	2	3	4	1	2	2	17
Kurumsal Yönetim/Yönetişim			4	2	2	2	1	11
Uluslararasılaşma		1	3	2		1	2	9
Stratejik Yönetim Yazını				3	3	2	1	9
Çağdaş Yönetim Yaklaşımları	3	1		2	2			8
İşletme Birleşme/Satın Alma ve İşbirlikleri	2			3	1		1	7
Beşeri Sermaye/Sosyal Sermaye		1	2	1	1	1		6
Stratejik Varlıklar ve Yetenekler	1		2	1	1	1		6
Stratejik Liderlik	2				1		2	5
Stratejik Üst Yönetim/Stratejik Yönetici	1	1		1			2	5
Örgüt Kültürü				1	1	1	2	5

İşletme Yapıları/Sistemleri			2	1	2		5
Kurumsallaşma	1	1			1	1	4
Kurumsal Sürdürülebilirlik		1			2	1	4
Örgütsel Çift Yönlülük				1		2	1 4
Sosyal Sorumluluk					2	1	1 4
Sosyal Ağ						3	1 4
İçeriden Öğrenme/Örgütsel Öğrenme	1		1	1			3
Aile İşletmeleri ve Aile Anayasası-Devir vb.		1			2		3
Örgütsel Dayanıklılık				1		1	2
Uzlaşma Mekanizması	1				1		2
Vizyon Revizyonu/Vizyon ve Misyon					1	1	2
İç ve Dış Çevre Analizi			1			1	2
Performans Değerleme/Ödüllendirme							2 2
Tedarik Zinciri Yönetimi					1	1	2
Örgütlerde Formalizasyon	1						1
Örgütsel-Stratejik Uсталık	1						1
Stratejik Esneklik	1						1
Planlı Davranış Kuramı				1			1
Stratejik Grup						1	1
Yönetim Devri						1	1
İş etiği ve Etik							1 1

Bu kapsamda odaklanılan konu başlıklarına bakıldığında, UİK'te son yıllarda girişimcilik (43) ve inovasyon (35) konularının en fazla çalışılan konular olduğu görülmektedir. Aynı zamanda kurumsallaşma (18), aile işletmeleri ve aile anayasası-devir vb. (18), stratejik yönetim süreci (17), çağdaş stratejik yönetim yaklaşımları (17) ve performans (17) ele alınan diğer konulardır. UYOK'a baktığımızda ise, yenilik/teknoloji/inovasyon (38), performans (31), girişimcilik (29), temel/kurumsal/rekabet stratejileri (23) sırasıyla en fazla çalışılan konulardır. Bunun yanında çalışılan diğer konu başlıkları, stratejik yönetim süreci (18), rekabetçilik (17) ve kurumsal yönetim (11) olarak sıralanmaktadır. Bu sonuçlara bakıldığında hem UİK hem de UYOK'ta son zamanlarda literatürde önemli yer tutan yenilik/teknoloji/inovasyon ile birlikte tüm boyutlarıyla girişimcilik konularının öne çıktığı görülmektedir.

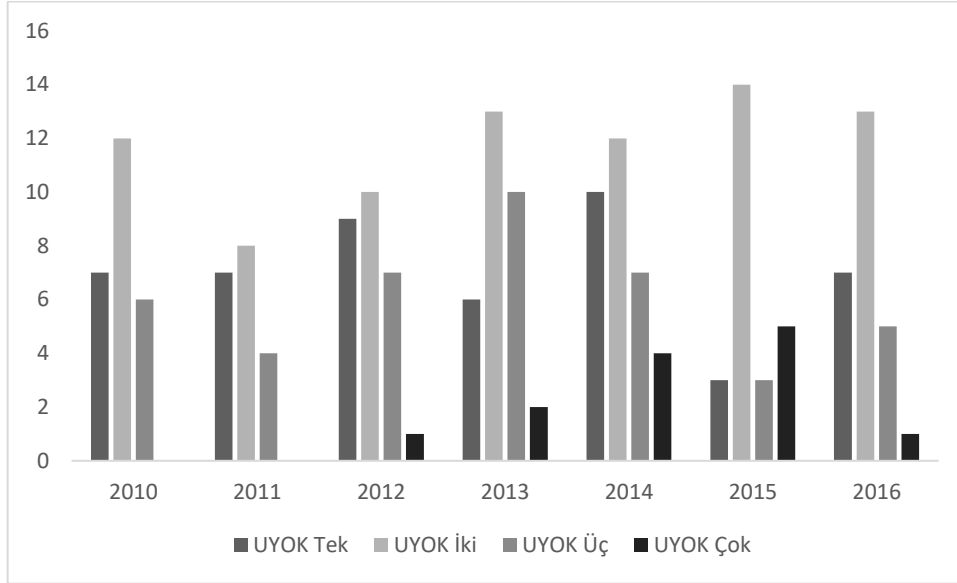
Tablo 7: Metodolojik Yöntemlere Göre Bildiri Sayıları

	Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi				Ulusal İşletmecilik Kongresi			
	Nicel	Nitel	Kavramsal	Nitel/Nicel	Nicel	Nitel	Kavramsal	Nitel/Nicel
2010	15	8	2	0	9	4	2	1
2011	12	6	1	0	16	7	2	0
2012	23	3	0	1	18	11	5	1
2013	20	6	4	1	10	7	4	0
2014	19	12	1	1	14	14	4	2
2015	13	9	4	0	9	17	4	0
2016	18	6	1	1	14	14	4	2

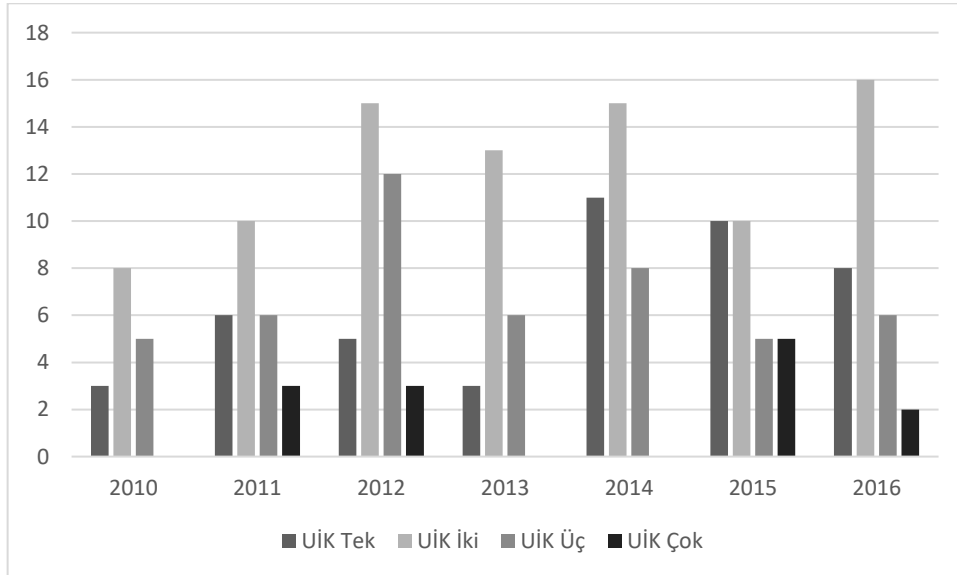
Yazar sayılarına bakıldığında, ilgili dönemde her iki kongre içinde çalışmaların çoğunun tek ya da iki yazarla yapıldığı, üç ve daha çok yazarla yapılan çalışmaların son yıllarda artış göstermesine rağmen, tek ve iki yazarlı çalışmalara göre daha az sayıda olduğu tespit edilmiştir. Bu gelişim Grafik 2 ve Grafik 3'te görülebilmektedir.

Yıllar itibariyle bildirilerin metodolojik yöneme göre durumu Tablo 7’de sunulmaktadır. Metodolojik yöntem açısından, UİK’te 2014 yılına kadar nicel araştırma yöntemini kullanan çalışmalar daha fazla olmasına rağmen, 2014 yılından sonra nitel araştırma yöntemini kullanan çalışmaların sayısında artış gözlemlenmektedir. Benzer durum UYOK’ta da söz konusudur. Ayrıca stratejik yönetim alanıyla ilgili kavramsal (teorik/literatür tarama) çalışmaların az olduğu söylenebilir.

Grafik 2: Yazar Sayılarına Göre Bildiri Sayıları (UYOK)

Grafik 3: Yazar Sayılarına Göre Bildiri Sayıları (UİK)

Kongrelerin etkinliği ve başarısı açısından bildirilerin makaleye dönüştürülme oranları önem arz etmektedir. Çünkü kaliteli çalışmaların makaleye dönme ihtimali yüksektir. Bildirilerin makaleye dönüştürülme sayı ve oranları ise Tablo 8’de görülebilmektedir.

Tablo 8: Bildirilerin Makaleye Dönüştürülme Sayıları ve Oranı

Yıllar/Kongreler	Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi		Ulusal İşletmecilik Kongresi	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
2010	4	% 16	2	% 13
2011	1	% 5	1	% 4
2012	3	% 11	6	% 17
2013	6	% 19	0	-
2014	5	% 15	2	% 6
2015	1	% 4	2	% 7
Toplam	20	% 13	13	% 8

Tablo 8'e göre bildirilerin makaleye dönüştürülme sayıları incelendiğinde, UYOK'taki bildirilerde bu sayının UİK'e göre daha fazla olduğu bulunmuştur. Makaleye dönüştürülme oranlarında da UYOK'ta sunulan stratejik yönetim alanı ile ilgili bildirilerin makaleye dönüşme oranları ortalama olarak % 13 iken UİK'te bu oran sadece % 8 olarak bulunmuştur. Yıllar itibarıyla bakıldığında en yüksek oran UİK'te 2012 yılında (%17), UYOK'ta ise 2013 yılında (%19) elde edilmiştir. Yani bu yıllarda sunulan yaklaşık her 5 bildiriden biri makaleye dönüşmüştür.

5. Sonuç ve Öneriler

Çalışmanın sonuçlarına bakıldığında, hem UİK hem de UYOK'ta son zamanlarda literatürde önemli yer tutan yenilik/teknoloji/inovasyon ile birlikte tüm boyutlarıyla girişimcilik konularının ön plana çıktığı görülmektedir. Ayrıca çalışma sonuçları, hangi stratejik yönetim konularının yeni olduğunu ve daha önce çok fazla araştırılmadığını ortaya koyması açısından önemlidir. Kongrelerde stratejik yönetim alanının çok dar bir konu kapsamı çerçevesinde ele alınmadığı, özellikle stratejik yönetimle ilgili yeni kavramların da ortaya çıktığı söylenebilir.

UİK ve UYOK'ta yapılan bildirilerin yönetim ve organizasyondaki diğer alanlar gibi stratejik yönetim alanında da önemli bir yer tuttuğu görülmesine rağmen, bildirilerin makaleye dönüştürülme oranlarının yeterli düzeyde olmaması stratejik yönetim alanına ilişkin özel bir kongre yapılması gerektiğini düşündürmektedir. Ayrıca yazarlar açısından alanın başarılı hocalarının genç akademisyenleri teşvik ettiği ve çok yazarlı çalışmaların artmasının stratejik yönetim yazınının geleceği açısından umut verici olduğu söylemek yanlış olmayacaktır.

Çalışmada 2010 ve sonrası kongreler incelenmiştir. Bu kapsamda çalışma daha sağlıklı sonuçlar vermesi açısından daha fazla dönemi kapsayarak tekrarlanabilir. Çalışma alanla ilgili kongre bildirilerini kapsamaktadır, bununla birlikte stratejik yönetim alanındaki makalelerde ele alınarak yazına katkıda bulunulabilir. Gelecek çalışmalarda yazarlar arasındaki işbirliği ve alanda en fazla çalışan araştırmacıların belirlenmesi için sosyal ağ analizinden faydalanılabilir.

Kaynakça

- Akdeve, E. ve Köseoğlu, M.A. (2013). Türkiye'de Stratejik Yönetim Örüntüsü Nasıl Geliyor? Lisansüstü Çalışmalar Üzerine Bir Araştırma, *Finans politik ve Ekonomik Yorumlar*, 50, 63-74.
- Atakan Duman, Ş., Kalemci, R.A. ve Çakar, M. (2005). Türkiye'de Stratejik Yönetim Alanının Kapsamını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma, *Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 57-72.

- Aykanat, Z. ve Yıldız, T. (2016). İşletme ve Yönetim Alanındaki "Stratejik Yönetim" Kavramının Evrimsel Gelişiminin Bilimsel Haritalama Yöntemiyle İncelenmesi, 24. *Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi*, 29-31 Mayıs, İstanbul.
- Barca, M. ve Hızıroğlu, M. (2009). 2000'li Yıllarda Türkiye'de Stratejik Yönetim Alanının Entelektüel Yapısı, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(1), 113-148.
- Dalyan, F. (2002). Stratejik Yönetim Alanında Yapılmış Lisansüstü Çalışmalarla İlgili Bir Durum Saptaması, *Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 3, 57-77.
- Dinçer, Ö. (1998). *Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası*, 5. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
- Karataş Çetin, Ç. ve Özer Çaylan, D. S. (2015). Stratejik Yönetim Yazınının Entelektüel Yapısında Değişim: 2001-2013 Yılları Arası Bibliyometrik Bir Değerlendirme, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 29(1), 101-120.
- Kızıldağ, D. ve Özkara, B. (2016). Türkiye'de Örgütsel Davranış Araştırmalarındaki Yönelimler: Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Örneği, *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 14(28), 611-631.
- Koç, U. (2010). Türk Örgütsel Öğrenme Yazını: Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongre Bildirileri Örneği, 18. *Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi*, 20-22 Mayıs, Adana.
- Koyuncu, S.C. (2015). Örgütsel Davranış Alanında Odaklanılan Konular ve Kullanılan Yöntemler: 2010-2015 Yılları Ulusal İşletmecilik Kongre Bildirileri Üzerine Bir İnceleme, *İş ve İnsan Dergisi*, 2(2), 127-135.
- Köseoğlu, M.A., Karayormuk, K. ve Barca, M. (2013). Stratejik Yönetim Literatüründe İş Etiğinin Örüntüsü Nasıl Gelişiyor? Türkiye'deki Akademik Çalışmalar Üzerine Bir Araştırma, *İş Ahlakı Dergisi*, 6(1), 1-33.
- Mendeş Pekdemir, I., Sözüer, A., Toplu Yaşloğlu, D. ve Ceran, E.B. (2016). Yönetim ve Organizasyon Yazını Üzerine İnceleme: Bir Anabilim Dalı Akademisyenlerinin 2005-2014 Yılları Arasındaki Yayınları, *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 45, 81-99.
- Nerur, S.P., Rasheed, A.A. ve Natarajan, V. (2008). The Intellectual Structure of the Strategic Management Field: An Author Co-citation Analysis, *Strategic Management Journal*, 29(3), 319-336.
- Özen, Ş. ve Kalemci, A. (2006). Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongrelerinin Türkiye'deki Görgül Araştırma Anlayışının Benimsenmesine Etkisi, 5. *Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi*, 3-5 Kasım, İzmit.
- Pamuk, G., Erkut, H. ve Ülegin, F. (1997). *Stratejik Yönetim ve Senaryo Tekniği*, İstanbul: İrfan Yayıncılık.
- Ramos-Rodriguez, A.-R. ve Ruiz-Navarro, J. (2004). Changes in the Intellectual Structure of Strategic Management Research: A Bibliometric Study of the Strategic Management Journal 1980-2000, *Strategic Management Journal*, 25(10), 981-1004.
- Sayılar, Y. (2005). İnsan Kaynakları Yönetimi alanının Türkiye'deki Gelişim Çizgisi: Yönetim Organizasyon Kongreleri Üzerine Bir Araştırma, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 147-176.
- Turgut, E. ve Beğenirbaş, M. (2016). Türkiye'deki Örgütsel Davranış Yazınına Bakış: Örgütsel Davranış Kongrelerinin Yazar ve İçerik Yönünden Ağ Analizi ile İncelenmesi, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 328-354.
- Türker, Y. ve Yalçinkaya, A. (2014). Türk Yönetim/Örgüt Yazınında Örgüt Kuramı Çalışma Alanı: 2002-2013 Yılları Arası Kongre ve Çalıştay Bildirileri Üzerine Bir Değerlendirme, 22. *Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi*, 23-24 Mayıs, Konya.

- Üsdiken, B. ve Pasadeos, Y. (1993). Türkiye’de Örgütler ve Yönetim Yazın, *Amme İdaresi Dergisi*, 26(2), 73-93.
- Üsdiken, B. ve Çetin, D. (2001). From Betriebswirtschaftslehre to Human Relations: Turkish Management Literature before and after the Second World War, *Business History*, 42(2), 99-124.
- Üsdiken, B. ve Erden Z. (2002). 1990’lı Yıllarda Türkiye’de Yönetim Alanı: Disiplinin Yapısı ve Yaklaşımları, *Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 91-113.
- Yozgat, U. ve Kartaltepe, N. (2009). Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongre Kitaplarında Yer Alan Bildirilerin Bibliyometrik Profili: Örgüt Teorisi ve Örgütsel Davranış Bildirileri Üzerine Bir Araştırma, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(1), 149-165.

BIBLIOMETRIC PROFILE OF RESEARCHES PUBLISHED IN NATIONAL BUSINESS CONGRESS AND NATIONAL MANAGEMENT AND ORGANIZATION CONGRESS: AN EXAMINATION ON STRATEGIC MANAGEMENT LITERATURE

Extended Abstract

Aim: National Management and National Management Organization Congresses are the most essential congresses in the field of business administration. These congresses are very important in terms of steering management literature and bringing together business academicians. Proceedings related with strategic management literature are presented in both congresses. In the field of business and management, the strategy has the meaning to mobilize its resources in order to regulate the relationship with the business environment and to provide superiority to its competitors. When the short history of the concept of strategic management is examined, it is seen that the changing understanding of competition, increasing importance of knowledge together with the development of technology and innovation have become more important in order to sustain businesses' continuity and increase their competitiveness. Both congresses have an impact on the explanation and development of the concept of strategy. In this context, the aim of this research is to establish the bibliometric emergence of the reports published between 2010 and 2016 under the heading of strategic management at the National Congress of Management and National Management Congress, which has an important place in business literature.

Method: The sample of the research consists of 381 papers presented between 2010-2016. The data obtained in the mentioned period is analyzed by using bibliometric method. Firstly, the topics related with strategic management literature are identified by using labeling method. The proceedings are classified as conceptual, quantitative and qualitative analysis methods according to the methodological method. In terms of the number of authors, the proceedings are classified as single-authored, two-authored, three-authored and four and more authored. The conversion rate of the proceedings to the articles is obtained by dividing the number of the papers published in the national and international indexed magazines into the total number of proceedings related with strategic management area presented in the two congresses in the related period.

Findings: It is detected that the proceedings presented in both congresses include more than 100 strategic management subjects. These subjects are collected under 34 headings for National Business Congress and 37 for National Management and Organization Congress. In this respect, it is seen that entrepreneurship (43) and innovation/ technology (35) are the most studied subjects in recent years in the National Business Congress. When we look at National Management and Organization Congress, innovation/technology (38), performance (31), entrepreneurship (29) and core/corporate/competition strategies (23) are the most studied topics relatively. In both NBC and NMOC, quantitative researches are surplus by 2014; but after 2014, qualitative researches have increased. When we look at the numbers of the authors, it is detected that the number of studies in two congresses are mostly one or two authored. When the rate of conversion of proceedings into the articles is examined, the rate of conversion is higher than that of NBC. The conversion rate of the proceedings is 13% on average, whereas it is only %8 in the NBC. In terms of years, the highest rate is obtained for NBC in 2012 (17%) and for the NMOC in 2013 (19%).

Conclusion: When we look at the results of the study, it is seen that entrepreneurship issues are at the forefront in all aspects of NBC and NMOC, together with innovation/technology which has recently taken an important place in the literature. Moreover, the results of the study reveal which strategic management subjects are new and have not been examined before. It can be said that the proceedings presented in the NBC and NMOC have an important place in the field of strategic management as well as other areas of management and organization. However, the fact that conversion rates of the proceedings are not sufficient, suggests that a special congress on strategic management would be more useful. The study contributes to the literature because of examining

both the National Business Congress and National Management and Organization Congress. However, the study may be renewed with more broaden time scope in order to give more accurate results. In future studies, social network analysis can be used to examine the collaboration between authors and to determine the most worked researches in the field.